บทคัดย่อ

เป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้ คือ การพัฒนาระบบการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำของกลุ่มเกษตรกรเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี สู่ระบบการผลิตแบบอินทรีย์ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตไก่ประดู่หางดำให้สอดคล้องกับมาตรฐานฟาร์มการเลี้ยงไก่พื้นเมือง 2. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตไก่ประดู่หางดำให้เข้าสู่ระบบการผลิตแบบอินทรีย์ 3. เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ไก่ประดู่หางดำของกลุ่มเกษตรกรเครือข่ายให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ดำเนินการวิจัยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มเกษตรกรเครือข่ายเข้าร่วมโครงการ 4 กลุ่ม มีเกษตรกรจำนวน 49 ราย สรุปผลจากการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาระบบการผลิตไก่ประดู่หางดำให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงแก่พื้นเมือง พบว่ากลุ่มเกษตรกรได้มีการวางแผนร่วมกันในการวางระบบการเลี้ยงและเป้าหมายการผลิต โดยใช้วิธีการพึ่งพาความรู้และปัจจัยการผลิตระหว่างกลุ่มเกษตรกรรายเก่าและรายใหม่ มีการกระจายสายพันธุ์ไก่ประดู่หางดำภายในเครือข่าย ทำให้กลุ่มเกษตรกรมีพ่อ-แม่พันธุ์เฉลี่ย 6:15 ตัวต่อราย สามารถเลี้ยงไก่ขุนจำหน่ายทั้งปีเฉลี่ย 1,337 ตัวต่อคน เป้าหมายแผนการผลิตเมื่อเทียบกับที่ตั้งไว้เท่ากับ 108 เปอร์เซ็นต์ ด้านการพัฒนาฟาร์มมาตรฐานเลี้ยงไก่พื้นเมืองจากกระบวนการฝึกอบและศึกษาดูงานพบว่าเกษตรกรสามารถปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 80 ในทุกหัวข้อกำหนด แต่มีบางข้อกำหนดที่เกษตรกรไม่สารถปฏิบัติไก่ คือการเก็บรักษาอาหารไก่ไว้ตรวจ 1 ปี

2. ผลการพัฒนาระบบการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำสู่ระบบการผลิตแบบอินทรีย์ ของกลุ่มเกษตรกรพบว่า กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรและบางกลุ่มได้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารพิษ การทำเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกผักปลอดสารพิษ การผลิตข้าวปลอดสารพิษ แต่กลุ่มเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจระบบการผลิตสัตว์แบบอินทรีย์ เมื่อกลุ่มเกษตรกรผ่านกิจกรรมการศึกษาดูงานและถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ พบว่ากลุ่มเกษตรกรสามารถปฏิบัติได้ตามหัวข้อที่กำหนดของปศุสัตว์อินทรีย์ในระดับมากขึ้นไป และมีฟาร์มเกษตรกรจำนวน 3 ฟาร์ม ที่พร้อมพัฒนาเข้าสู่ระบบการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำแบบอินทรีย์

3. ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไก่ประดู่หางดำเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค พบว่าที่ผ่านมากลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายไก่ประดู่หางดำมีอยู่ 2 แบบคือการจำหน่ายเพื่อนำไปเลี้ยงเป็นพ่อ-แม่พันธุ์ขายฝูงและ การจำหน่ายเพื่อนำไปชำแหละเป็นไก่สดสำหรับนำปรุงเป็นอาหาร ผลที่เกิดจากการรวมรวมกลุ่มกันและเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นได้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปศุสัตว์เพชรบุรี พัฒนาผลิตภัณฑ์โดยประยุกต์ใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นพัฒนาเป็นเมนูอาหารจากไก่ประดู่หางดำที่ตรงกับความต้องกาของผู้บริโภคผ่านกิจกรรมการรับรู้ต่างๆ โดยเมนูที่พัฒนาขึ้นได้แก่

แกงหัวตาลไก่ประดู่หางดำเพชรบุรี ไก่ประดู่หางดำผัดฉ่า ต้มยำไก่ประดู่หางดำเพชรบุรี และไส้อั่วไก่ประดู่หางดำ

คำสำคัญ : ไก่ประดู่หางดำ, มาตรฐานฟาร์มลี้ยงไก่พื้นเมือง, การผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

Abstract

The goal of this research was to develop breeding process of Praduhangdum chicken of farmer's network in Phetchaburi province into organic system production. The research has the following objective; (1) In order to develop the production system of Praduhangdum chicken to be in accordance with the standard of breeding native chicken. (2) In order to develop the production system of Praduhangdum chicken into organic system of farming. (3) In order to create Praduhangdum product of farmers network group to be in accordance with the consumer. The research was carried out in Phetchaburi, 4 groups of farmers network were involved in the project and they consist of 49 people. The result of the research was as follows:

1. The result of developing the production of Praduhangdum chicken to be in accordance with farm standard of breeding native chicken shows that, farmers group plan together in the creation of breeding system and production goals. They utilize the method of relying on knowledge and production factor within old and new farmers. They distribute Praduhangdum breed to farmers within the network, this allow the farmers have an average of 6:15 chickens of male and female breeds. They were able to breed and sell chicken throughout the year at an average of 1,337 chicken per person. Production goal, when compared to specified goal it equals 108%. In terms of development of farm standard, apart from training activities and extension services, it shows that farmers can practice up to 80% in every sector specified but some sector, the farmer cannot practice them, which include keep feed for a prolong period of 1 year.

2. The result of developing the breeding of Praduhangdum chicken into organic system of farming by the farmers shows that, most of the farmer that engage in the project are farmers by occupation and some groups produce toxic-free product, integrated farming, planting of organic vegetables and planting of organic rice. But the farmers were still lacking knowledge and understanding concerning organic production. After the farmers went through training activities and extension service where they got more knowledge about the production of organic animals, the farmers were able to practice as specified by organic animal breeding at a high level and 3 farms were ready to take their production into organic system of farming.

3. The result of developing Praduhangdum products in order to respond to the needs and want of consumers shows that, previously, farmers groups sell Praduhangdum in 2 forms such as; sell in order to breed or rear as male and female species, sell in flock and sell as fresh meat as to

use for cooking. The result achieved from the gathering of groups and connection of network link with other network such as Phetchaburi community enterprise association. They develop the product by utilizing available local ingredients as a food menu from Praduhangdum chicken, which is in accordance with the need and wants of consumer through different information activities. The developed menu includes Phetchaburi Praduhangdum chicken curry, stir-fried Praduhangdum, Spicy Phetchaburi Praduhangdum chicken soup and Praduhangdum sausage.

Key words: Praduhangdum chicken, Indigenous chicken farm standard, Production of organic livestock